

Роман ДУБРОВСЬКИЙ

ВСЕУКРАЇНСЬКА НАРАДА ФІЛОЛОГІВ

Три коледжі Тернопільської області — Технічний коледж Тернопільського НТУ ім. Івана Пулюя, Педагогічний коледж Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка і Чортківський державний медичний коледж — були удостоєні честі приймати учасників Всеукраїнської наради голів обласних методичних об'єднань викладачів філологічних дисциплін ВНЗ I — II рівнів акредитації та провідних фахівців цієї галузі. Нараду організували і патронували Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, Всеукраїнська спілка голів методоб'єднань

викладачів української мови та літератури ВНЗ I — II рівнів акредитації, департамент освіти і науки Тернопільської обласної державної адміністрації і Рада директорів ВНЗ I — II рівнів акредитації Тернопільської області.

Відкриття наради відбулось у Технічному коледжі ТНТУ ім. Івана Пулюя з участю директора департаменту освіти і науки Тернопільської ОДА Любомира Кружи, голови Ради директорів ВНЗ I — II рівнів акредитації Тернопільської області Володимира Калущи, начальника відділу змісту і технологій навчання молодших спеціалістів Інституту інноваційних технологій і змісту освіти МОН України Людмили Котоловець, голови Всеукраїнської

спілки голів методоб'єднань викладачів української мови та літератури ВНЗ I — II рівнів акредитації Тетяни Антонюк. Окрім них, учасників наради вітала голова циклової комісії викладачів філологічних дисциплін Технічного коледжу Ольга Літвінчук.

За програмою наради, першим її елементом стали звіти-презентації голів обласних методоб'єднань філологів Тернопільської (Тетяна Бойчук), Полтавської (Валентина Ісакова), Хмельницької (Ольга Блажевич) і Житомирської (Ніна Антонюк) областей про навчально-методичну та наукову роботу викладачів. Тут же був організований дискусійний майданчик "Особливості викладання філологічних дисциплін у ВНЗ I — II рівнів акредитації в сучасних суспільно-політичних і соціально-економічних умовах".

Другим елементом наради був круглий стіл "Формування особистісних компетенцій при вивченні філологічних дисциплін", який проходив на базі Педагогічного коледжу нашої академії. Вела засідання голова Всеукраїнської

спілки голів методоб'єднань викладачів української мови та літератури ВНЗ I — II рівнів акредитації, заслужений працівник освіти України, переможець I Всеукраїнського конкурсу "Кращий викладач української мови вищого навчального закладу" (2010 рік), викладач української мови та літератури Чернівецького індустріального коледжу Тетяна Антонюк.

Від нашого навчального закладу учасників Всеукраїнської наради вітали проректор з наукової роботи, доктор педагогічних наук, професор Валентина Бенера, директор педагогічного коледжу, кандидат технічних наук, доцент Надія Бабій. На нараді були присутні 45 викладачів із 39 коледжів, технікумів та училищ України. Серед делегацій, закономірно, найбільш представницькою була команда філологів із Тернопілля — 9 чоловік, а також викладачі української мови і літератури нашого педагогічного коледжу. По 4 фахівці делегували Полтавська і Сумська області, по 3 — Хмельницька, Дніпропетровська і Вінницька, по 2 — Волинська область і м. Київ. Інші області були представлені головами обласних методоб'єднань.

Учасники круглого столу заслухали наукові повідомлення "Слово і народ" Бориса Харчука як джерело формування громадянських компетенцій студентів" (професор кафедри української мови і літератури Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка Олег Васишин), "Проектні технології як засіб формування мовно-комунікативних компетенцій студентів" (викладач Мелітопольського училища культури Зінаїда Скларенко), "Формування життєвих навичок, що сприяють соціальному

здоров'ю, на заняттях з української літератури" (викладач Технічного коледжу ТНТУ ім. Івана Пулюя Тетяна Бойчук), "Формування компетентностей культури спілкування студентів під час вивчення жанрів офіційно-ділового стилю" (викладач Кременчуцького льотного коледжу Національного авіаційного університету Оксана Савченко), "Формування професійних компетенцій студентів на заняттях з української мови за професійним спрямуванням" (викладач Технічного коледжу ТНТУ ім. Івана Пулюя Ольга Літвінчук), "Використання медіапростору для формування соціально-особистісних компетенцій студентів" (викладач Галицького коледжу ім. В'ячеслава Чорновола Ольга Зарихта). Активну участь у роботі круглого столу брали викладачі Криворізького коледжу економіки та управління Київського НЕУ Ангеліна Хомула і Вікторія Фесенко, філолог Кам'янець-Подільського відділення Київського фінансово-економічного коледжу Національного університету ДПС України Світлана Ткачук та інші фахівці з різних регіонів України.

Гості ознайомилися з навчально-матеріальною базою академії, зокрема, оглянули Етнографічну світлицю (завідувач — кандидат філологічних наук, доцент Ірина Комінярська), науково-дослідну лабораторію "Творчість Уласа Самчука і Бориса Харчука: художній літопис XX століття" (науковий координатор — кандидат філологічних наук, доцент Олег Васишин), оранжерею академії, Музей історії навчального закладу, Кімнату-музей художника Ростислава Глущака, Музей довоєнної фотографії, історичну Концертну залу Гуго Коллонтая, Виставкову залу. Їх супроводжували та давали пояснення відповідальна за роботу музеїв Валентина Шпак і викладач педагогічного коледжу Олена Тригуба.

Успішно виконала свої обов'язки по підготовці до Всеукраїнської наради філологів робоча група, очолювана заступником директора коледжу з навчально-виховної роботи Оксаною Камінською, у складі членів циклової комісії викладачів гуманітарних дисциплін (голова комісії — Роман Дубровський).

Заключний етап наради проходив на базі Чортківського державного медичного коледжу, де після огляду матеріальної бази відбулась презентація досвіду роботи викладачів української мови та літератури цього навчального закладу. Галина Гуменюк презентувала свій погляд на "Розвиток критичного мислення студентів на заняттях з української мови та літератури засобами біоадекватної технології", Людмила Юрчак — на "Сучасні педагогічні та інноваційні технології на заняттях з української мови та літератури". Їх колеги Олександр Петрушенко й Оксана Кнобель відстоювали власний підхід до проблем "Симбіоз музики та слова як чинник формування особистісних цінностей та інтелектуального досвіду студентів" і "Науково-дослідницька і виховна робота як крок

до мовної самореалізації особистості студента".

Основними моментами культурної програми, запропонованої учасникам наради, стало екскурсійне знайомство з Тернополем, Кременцем і Чортковом, а також відвідини Почаївської Свято-Успенської лаври і Зарваницького Духовного центру.

Готується до друку Збірник матеріалів наради.

Любов КРАВЕЦЬ

кандидат педагогічних наук

ЗАСТОСУВАННЯ МЕДІАОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ

"Педагогічні умови застосування медіаосвітніх технологій у професійній підготовці майбутніх учителів" — тема дисертаційного дослідження викладача кафедри педагогіки і психології Тетяни Бешок на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук. Захист дисертації відбувся на засіданні спеціалізованої вченої ради в Інституті професійно-технічної освіти НАПН України. Науковий керівник дисертаційного пошуку — директор Львівського науково-практичного центру Інституту професійно-технічної освіти НАПНУ, доктор педагогічних наук, професор Г.П.Васянович. Опонентами виступили завідувач кафедри математики і методики навчання математики Вінницького ДПУ ім. Михайла Коцюбинського, доктор педагогічних наук, професор А.М.Коломієць і доцент кафедри інформаційно-комунікаційних технологій та методики викладання математики Рівненського ДГУ, кандидат педагогічних наук Г.О.Шліхта.

Дисертант наголошує, що стрімке зростання обсягів і поглиблення змісту світових інформаційних потоків зумовлюють необхідність запровадження інноваційної моделі розвитку суспільства, а відтак і вдосконалення вітчизняної системи педагогічної освіти на основі використання медіаосвітніх та інформаційно-комунікаційних технологій. Сучасний фахівець (після закінчення навчання у сучасному ВНЗ) має бути достатньо компетентним в умовах застосування великого обсягу інформації, правильно оцінювати її якість, критично осмислювати, відбирати, аналізувати і синтезувати необхідну навчально-пізнавальну інформацію. У цьому аспекті обізнаність майбутніх учителів на даний час недостатньо відповідає потребам, можливостям і методиці застосування сучасних медіаосвітніх технологій. Рівень медіаграмотності студентів педагогічних ВНЗ є низьким, що виражається у недостатньому оволодінні ними мето-

дикою використання аудіо- і відеопідтримки занять, програм радіомовлення і телебачення, сайтів і блогів мережі Інтернет. Причини такого стану — суперечності між потребами і можливостями національного освітнього простору: між потребою суспільства у підготовці вчителів до застосування медіаосвітніх технологій і відсутністю належних медіатехнологічних і педагогічних умов у національних ВНЗ, між необхідністю формування медіаграмотності в майбутніх учителів і низьким рівнем організації цілеспрямованого медіанавчання студентів, між потребою вдосконалення змісту професійної підготовки шляхом використання навчально-пізнавальних медіатекстів і низьким рівнем методичного забезпечення медіанавчання у педагогічних ВНЗ.

Вищезгадане обумовило мету дослідження — обґрунтування педагогічних умов застосування медіаосвітніх технологій у підготовці майбутніх учителів, а також визначило завдання — з'ясування базових понять, обґрунтування умов використання медіаосвітніх технологій і розробка моделі медіаграмотності майбутніх учителів, підготовка й експериментальна апробація методики впровадження медіа технологій, розробка методичних рекомендацій щодо застосування навчально-пізнавальних медіатекстів.

В роботі розкриваються теоретичні основи реалізації медіаосвітніх технологій у професійній підготовці вчителів. Проаналізовано основні функції медіаосвіти: захисну (обґрунтовує потребу протистояння негативному медіакоменту), практичну (доводить необхідність оволодіння вміннями користуватися медіатехнікою), естетичну (передбачає розвиток естетичного сприйняття і смаку), духовну (пояснює потребу залучати аудиторію до засвоєння релігійних, моральних і ціннісних парадигм), критичну (формує критичне мислення у сприйнятті інформації для захисту від маніпуляційного впливу медіа та забезпечен-

ня свідомої орієнтації в сучасному медіапросторі).

У дисертації також подано класифікацію медіаосвітніх технологій, які науковець поділила на традиційні (періодичні друковані видання, аудіоосвітні технології, технології кіно- і телеосвіти), інноваційні (комп'ютерні, інтернет- і мобільні технології), спеціальні, або нетрадиційні (передача інформації дітям з обмеженими можливостями). Важливо, що досліджено способи застосування згаданих медіаосвітніх технологій у професійній підготовці вчителів молодших класів, трудового навчання, біології, рідної та іноземних мов.

Дисертант пропонує модель формування медіаграмотності вчителів, яка включає 4 компоненти: мотиваційно-цільовий, організаційно-змістовий, процесуально-діяльнісний і контрольний-результативний. Модель реалізується протягом чотирьох етапів: мотиваційного, теоретичного, практичного і рефлексивно-творчого. Висвітлюється методика експериментальної перевірки результативності застосування медіаосвітніх технологій, де пропонуються такі процедурні етапи: підготовчий, дослідницький (констатувальний, формувальний, контрольний), статистична обробка даних дослідження, якісний аналіз одержаних результатів, оформлення висновків. У процесі виконання дисертаційної роботи експериментальним дослідженням охоплено 968 учасників навчально-виховного процесу. Зокрема, на констатувальному етапі залучено до роботи 150 вчителів і 180 учнів ЗОШ, а також 54 викладачі та 594 студенти ВНЗ педагогічного профілю.

Дисертаційну роботу характеризує вагома статистика: 285 найменувань використаних джерел, 31 власна авторська публікація, 22 додатки на 56 сторінках, 20 таблиць на 14 сторінках і 16 рисунків на 7 сторінках, що є ґрунтовним доповненням до здійсненого теоретичного пошуку.